

Mittuniversitetet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 785 I,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Jana Hejzlar
08-563 088 19
Jana.Hejzlar@hsv.se
BESLUT

2011-06-14
Reg.nr 641-1319-11

Beslut om tillstånd att utfärda grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3

Högskoleverket beslutar att ge Mittuniversitetet tillstånd att utfärda grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3.

Ansökan och ärendets hantering

Mittuniversitetet har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: docent Mari-Ann Berg, Högskolan i Jönköping (ordförande); docent Göran Bostedt, Mittuniversitetet (ordförande); universitetsadjunkt Ingrid Bardon, Högskolan i Jönköping; universitetslektor Pia Bohlin, Konstfack; universitetslektor Annette Ewald, Högskolan Kristianstad; professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi; universitetslektor Maud Ihrskog, Högskolan i Borås; professor Geir Johansen, Musikhögskolan i Norge; docent Marlène Johansson, Åbo Akademi; docent Pernilla Nilsson, Högskolan i Halmstad; professor Sigmund Ongstad, Högskolan i Oslo samt universitetslektor Eva Riesbeck, Malmö högskola.

Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan. Lärosätet prövades för grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 hösten 2010 och ansökan avslogs den 17 december 2010 (se beslut reg. nr 641-933-10). Inför den förnyade prövningen uppmanades lärosätet att i ansökan presentera ett nytt bedömningsunderlag avseende de aspekter som tidigare bedömdes vara otillfredsställande. Bedömargruppens yttrande bifogas, se bilaga 1.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid

examenstillståndsprövningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen.

Bedömargruppens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt dels en samlad bedömning. På grund av den korta tid som har förflutit sedan den tidigare prövningen har det i den förnyade prövningen inte funnits anledning att ändra bedömningarna av tidigare godkända aspekter. Den samlade bedömningen bygger således på både tidigare bedömningar av redan godkända aspekter och nya bedömningar avseende tidigare underkända aspekter, för vilka lärosätet har presenterat ett nytt bedömningsunderlag i den förnyade ansökan.

Ledamöter i bedömargruppen har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömargruppens samlade bedömning är att Mittuniversitetet har förutsättningar att ge grundläraexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 med tillfredsställande kvalitet. Högskoleverket instämmer i denna bedömning och konstaterar att högskolan vidtagit relevanta åtgärder för att komma till rätta med de brister som förelåg enligt tidigare beslut. Högskoleverket noterar att högskolan i sina styrdokument inte tydligt har redovisat att det självständiga arbetet om 30 högskolepoäng, eller två sådana arbeten om vardera minst 15 högskolepoäng, ska genomföras i ett eller två ämnen som studeras inom respektive inriktning. Detta är inte förenligt med de krav som ställs i examensordningen. Högskoleverket avser att följa upp att bristen åtgärdas.

Beslut

Högskoleverket beslutar att ge Mittuniversitetet tillstånd att utfärda grundläraexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Jana Hejzlar i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredarna Cecilia Nordqvist och Joakim Palestro deltagit.

Lars Haikola

Jana Hejzlar

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
Ledamöterna i bedömagruppen

Bedömargruppens yttrande 2011-06-14, Bilaga I

Mittuniversitetet – grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3

Lärosätet prövades för grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 hösten 2010 och ansökan avsågs den 17 december 2010 (se beslut reg.nr 641-933-10). Det yttrande som utgjorde underlag för ovanstående beslut utmynnade i en negativ samlad bedömning, men det fanns likväl enskilda aspekter som bedömdes vara tillfredsställande. På grund av den korta tid som har förflutit sedan den tidigare prövningen har det i den förnyade prövningen våren 2011 inte funnits anledning att ändra bedömningarna av dessa tidigare godkända aspekter. Den samlade bedömningen byggs således på både tidigare bedömningar av redan godkända aspekter och nya bedömningar avseende tidigare underkända aspekter, för vilka lärosätet har presenterat ett nytt bedömningsunderlag i den förnyade ansökan.

Utbildningens förutsättningar

Lärarresurs (denna aspekt har prövats tidigare och konstaterats tillfredsställande)

Bedömargruppens uppfattning är att sett över tillgången på alla tre campus-enheter, så finns den kompetens som krävs för att uppfylla kravet på ett tillräckligt antal tillsvidareanställda lärare och övriga lärare i proportion till utbildningens beräknade omfattning. Nyanställningar har gjorts av personal med doktorexamen, vilket markant ökat andelen forskarutbildade lärare. Balansen mellan adjunkter och lektorer är relativt god. Det är dock adjunkterna som ännu har huvuddelen av undervisningen. Den ämnesdidaktiska kompetensen upprätthålls genom en kombination av beprövad erfarenhet och formell kompetens. Den formella kompetensen har ökat inom matematikdidaktik. Ämnesdidaktisk forskning pågår vidare inom humaniora och utbildningsvetenskap. Viss formell kompetens saknas ännu. Den faktiska lärarsammansättningen är det svårt att skapa sig en bild av, då det sker ett samarbete mellan tre campus-enheter. En organisering i arbetslag säkrar dock kvaliteten på sammansättningen, och ämnesdidaktisk kompetens ingår i alla arbetslag. Universitetet har ett kursarbetslag inom den utbildningsvetenskapliga kärnan. Vi konstaterar att kompetensutveckling ges som 20 procent till lektorer och 25 procent till docenter efter ett enkelt ansökningsförfarande. Adjunkter kan få tid för forskningssamarbeten

med lektorer. Bedömarens uppfattning är dock att adjunkternas tid borde regleras i likhet med tiden för lektorer och docenter, för att trygga även deras kompetensutveckling.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten lärarresurs är tillfredsställande.

Utbildningsmiljö

I den förnyade ansökan redovisas en starkare utbildningsmiljö än i den tidigare. Undervisande lärare på lärarutbildningarna forskar inom olika områden som till exempel pedagogik (undervisning och lärande inom skola, utbildning och bildning, utvärdering, skolutveckling samt läs- och skrivutveckling), och engelska (ämnesdidaktik). Inom samhällskunskap finns möjligheter till forskarutbildning inom didaktik, och man bedriver också forskning om ideologier, elevdemokrati liksom i samhällskunskapsämnets didaktik. I svenska språket finns viss, om än begränsad forskning av relevans för inriktningen. I samarbete med pedagogikämnet bedrivs dock forskning om läs- och skrivutveckling. I litteraturvetenskap bedrivs forskning om barn- och ungdomslitteratur och kreativt skrivande. Den litteraturdidaktiska forskningen liksom receptionsforskningen utvecklas successivt. Av ansökan framgår att ämnena litteraturvetenskap, svenska språket och utbildningsvetenskap samverkar inom ett högre ämnesdidaktiskt seminarium. Lärosätet deltar i ett EU-projekt om att lära ut naturvetenskap. Forskning bedrivs även i matematikdidaktik och ämnesdidaktik med matematikinriktning. Dock redovisas ingen forskning inom ämnet bild.

Även om lärosätet hade kunnat skriva fram denna aspekt ännu tydligare framgår nu att utbildningsmiljön är tillfredsställande vad gäller studenternas möjligheter att utveckla ett kritiskt och kreativt förhållningssätt. Förutom att flera av de undervisande lärarna aktivt ägnar sig åt forskning beskrivs hur denna integreras i undervisningen och gör lärarstudenterna förtrogna med aktuella forskningsproblem. Också profileringen mot lärares ledarskap kan komma att bidra till att utveckla ett kritiskt och kreativt förhållningssätt.

I sin "Modell för integration av teori och praktik" visar lärosätet sin intention att låta forskningen och ämnena interagera med den verksamhetsförlagda utbildningen, vilket torde bidra till studenternas möjligheter att utveckla sin kreativa och kritiska förmåga.

Lärosätet redovisar en omfattande och varierad verksamhet vad gäller lokal och regional aktivitet samt nationella och internationella nätverk.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö är tillfredsställande.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

Utbildningsplanen är utarbetad enligt högskoleförordningen och anger nu en tydlig struktur för inriktningen med de kurser som programmet omfattar samt behörighetskrav. Det bör dock noteras att redovisningen av poängtal under innehåll (sid. 3) är otydlig.

Även om texterna är korta är kursplanerna utformade enligt högskoleförordningen och innehåller generellt sett den information som krävs. I vissa fall är dock kopplingen mellan kursplanernas lärandemål och kurslitteraturen svag.

Det självständiga arbetet ska enligt utbildningsplanen skrivas i ett eller två av de ämnen som studeras inom inriktningen. Enligt kursplanen kan studenterna välja att skriva arbetet inom den utbildningsvetenskapliga kärnan, vilket inte är förenligt med högskoleförordningen. Detta kan också förklara att ansökan inte visar hur inriktningens 165 högskolepoäng ämnes- och ämnesdidaktiska studier ska uppnås.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument inte är tillfredsställande.

Undervisning, kurslitteratur och examination

Litteraturlistorna är nu tillfredsställande och kursplanerna ger generellt sett nödvändig information, exempel på relevant innehåll samt forskningsanknytning. Underlaget ger i denna ansökan huvudsaklig information om hur progressionen säkras. Eftersom ”svenskämnet” är inrättat som två separata ämnen – svenska språket och litteraturvetenskap – försvåras bedömningen av progressionen i detta för inriktningen centrala utbildningsämne. Konstruktionen gör det också oklart hur studenterna bereds möjlighet att skriva sina självständiga arbeten i detta ämne. Härutöver finns en obalans i såväl de språk- som litteraturvetenskapligt inriktade kurserna som till övervägande del är ämnesteoretiska. De ämnesdidaktiska perspektiven är genomgående utvecklade, särskilt när det gäller kursplanerna i litteraturvetenskap. Kurslitteraturen när det gäller den tidiga läs- och skrivutvecklingen är betydligt mer omfattande i utbildningen med inriktning mot grundskolans årskurs 4-6 än för denna inriktning vilket vi bedömer vara anmärkningsvärt. I de naturvetenskapliga ämnena är relationen mellan ämne och ämnesdidaktik otydlig och det är oklart hur samtliga lärandemål ska kunna examineras. Kursplanen i bild är mer genomtänkt i denna ansökan än i den tidigare. Praktiska och estetiska lärprocesser finns med i enstaka kursplaner men hade kunnat vara tydligare. De estetiska lärprocessernas betydelse för barns tidiga språk-, läs- och skrivutveckling lyfts endast fram i begränsad utsträckning.

Den verksamhetsförlagda utbildningen kopplas till ämnena respektive till den utbildningsvetenskapliga kärnan. Innehållet i den verksamhetsförlagda utbildningen säkrar tydlig progression i relation till utbildningens mål. Enligt be-

skrivningen av examinationen av den verksamhetsförlagda utbildningen kommer lärosätets lärare att möta och bedöma studenterna. Vår bedömning är att examinationen kommer att ske på ett tillfredsställande sätt.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination är tillfredsställande.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

Lärosätet har en klar struktur för kvalitetssäkring samt dokumenterade krav och systematiska kvalitetssäkringssystem för utbildningen, som ger studenterna förutsättningar att nå examensmålen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkring av examensmålen är tillfredsställande.

Samlad bedömning

Vår samlade bedömning är att Mittuniversitetet har förutsättningar att ge grundläroutbildning med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 med tillfredsställande kvalitet. Vi rekommenderar därför Högskoleverket att tillstyrka ansökan.

Bedömargruppen består av följande ledamöter:

Docent Mari-Ann Berg, Högskolan i Jönköping (ordförande),
Universitetsadjunkt Ingrid Bardon, Högskolan i Jönköping,
Universitetslektor Pia Bohlin, Konstfack,
Universitetslektor Annette Ewald, Högskolan Kristianstad,
Professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi,
Universitetslektor Maud Ihrskog, Högskolan i Borås,
Professor Geir Johansen, Musikhögskolan i Norge,
Docent Marlène Johansson, Åbo Akademi,
Docent Pernilla Nilsson, Högskolan i Halmstad,
Professor Sigmund Ongstad, Högskolan i Oslo,
Universitetslektor Eva Riesbeck, Malmö högskola